

ՅԻՐԵՆԻՅԱՆ ԿԱՅՐԱՊՈՒԼԻ

Քեռիքի Զոյնի կարեւորագոյն գերման լրագրին խմբագրատեղի մի-ամենայն ընդարձակ երկրորդական դատա-պարտեցում Գործարարի կարգուհոյն գաղտնի յօդուածի մը պատճառաւ:

ՊՈԼԻՏԻԿԱԿԱՆ ՄԱՐԿԵՐ

Առաջինը, իստիկը և ձիւրանայի գործակալներուն դիտողութեանց վը-րայ, պոլիար կառավարութիւնը խա-տախտ յառաջագոյն դրած օրէնքն, որով 100ին 85ն մինչև 13½ հաւե-մատութեամբ կը բարձրացնէր օտար երկրներէն ի Պոլիարի միւսումը ան-պարտեցաւ մարտին Սոփիայէ հը-ման տրուեցաւ մարտին իշխանու-թեանց որ պատշաճեալ դաշնագրու-կան որոշող մարտեր միայն առնուին օտար ապրանքէ:

Պ. ԹՈՒՄԱՆ ԲՈՒԲ

Բարիքի լրագրի ծանուցած էին Քուքի պարտաւճարէ Գործակալու-թեան հիմնագիր-տնօրէն Պ. Թոմաս Քուքի մահը և այս առթիւ երկրոր-դէն հրատարակած էին անոր կենա-դրութիւնը: Եւ ահա անդիական լը-րագրի կը հերքեն այդ առաւ լուրը: Պ. Քուք, ընդհանրապէս, կարգի մը պէս քաջամարտի է:

Յայտնի է թէ Քուքի գործակալու-թիւն աշխարհիս ամէն կողմը մասնա-հիւքեր ունի և իր նպատակն է ուղե-ւորութիւնները դիւրացնել:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս յայտնի է, խառն ժողովոյ որոշմամբ չլրացրեցան մը ուղղուած էր մայրաքաղաքիս թուրքական խորհրդոյ, պահանջներով որ իւրաքան-չիւրն իւր թաղի երեսփոխանական ընտրողաց տուճան յայտնի անուանե-լապատաստ է ուղարկել ի Պարտիա-քարան, որպէս ի ըստ Սահմանադրու-թեան, երեսփոխանաց ընտրման ցան-կը պատրաստել:

Արդ, ցարդ իշտիկ փայլի թա-ղական խորհուրդը միայն պատասխա-նած է վարչութեան աշխարհաբա-րանին, զորեւթ ցանկն իւր թաղի ե-րեսփոխանական ընտրողաց, որոց թիւն հարիւր երեսուն երեքի հասած է:

Կը յուսանք թէ միւս թաղական խորհուրդք եւս, նկատութեան առ-նելով ինչորոշ կարեւորութիւնը, կը փութան իշտիկ փայլի թաղական խորհրդոյ օրինակին հետեւի, իրենց այս պարտաւորութիւնը որ առաջ կա-տարելով և ուղարկելով պահանջուած ցանկերը, միանայան հող կը տանին ներկայացնելու բաւական թուով ընտ-րողներ, որպէս ի կարեւոր երեսփո-խանական ընտրութիւն կատարել:

ՀԱՐԱՆԻԿ

Այս երկու տարիքի որ չըզ հանգիստե-րի ունեցաւ ի Բերս, Հայաստան տան մէջ, Վան Բարեզ Էֆէնի շայանեանի որդեգիր դատել: Անի Զուլիկ Սիրիւրի ամուսնութեան ընդ Մեծ: Մարգարէ Էֆ-Պէգաբեանի, ի ներկայութեան Հայ եւ օտարազգի բարձրակի երեսին հարիւ-րելոց:

Պակի արարողութիւնն օրնեց Քեր-Գարեգին եպիսկոպոս Սրտանաեանց: Ներկայ էին նաեւ Քեր Տիմոթէոս եպի-սկոպոս Ստորինեան և այլ եկեղեցական հարք:

Օրը Զուլիկ օրինակին կին և մայր ԸԼԵՆԻՍ աղին յատուկ թիւներով օժտել և ընտիր դատարարութիւնն ստացած օրիորդ մէ: Նոյնպէս և Մարգարէ Էֆ-Պէգաբեանի ուսեայ եւ բարեկիրթ երեսու-սարդ մը:

ԱԶԻ՝ Վաճառատան մը համար կը խնդրուի տոմարակալութեան և Հայե-րէն, գաղղիներն ու առանկերն թըղ-թակցութեան վարժ և հէք հաւաք: Ե-րիտասարդ մը, թոյնը 3-400 գոհե-կան:

Դիմել (Արեւի) ի խմբագրատունը, առ Տ. Ա. 302 1-3

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ի. Բ. ԴՈՒՄԻՆ

Ելմանցոյցն յանձնաժողովն և երկ կա-ն ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախա-դասութեամբ Բարձր Մեծ-Եպարքոսին և երկար խորհրդակցութիւններ կա-տարեց: Ներկայ էին Ներքին ու Ել-մանական Վանի նախարար և այլք:

—Օմանեան հիւպատոսարանաց ընդհանուր կանոնադրը քննելու պա-տոն ունեցող յանձնաժողովն երկ ի նիստ գումարեցաւ Արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատան մէջ և երկարօրէն զրադեցաւ նորն կանոնա-գրոյ քննութեամբ:

—Հասան Ֆէհմի փայա երէկ Բ. Դուքը դնաց և տեսակեցաւ Բարձր Մեծ-Եպարքոսին հետ:

ԿԱՅՈՒՆ ԶՈՐԱՊՈՒԹԻՒՆ

Վեհ Սուլթանը տեղեկանալով որ իւր առաջին խմբ հափը եւտափ

էֆէնտի երկու շարքի է ի վեր անկող-նոյ կը ծառայէ, պալատական պաշ-տօնայ մը դրված է նորա ապարանքն ի նշան թոյ: Պալատական պաշտօ-նայն Ն. Վեհափառութեան կայա-րա-րեններն հարողեւով Եւտափ Էֆէն-տի, որպիսութեան հարցուցած է: Վեհ Սուլթանը միանգամայն հրամա-յած է որ կայս. պալատան բժիշկնե-րէն Վեհմ. Տորթ. Խորասանեան Է-ֆէնտի և Տորթ. Միհմէթ, ուրիշ եր-կու բժիշկներու հետ, խորհրդակցու-թիւն մը կատարեն:

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒՆԱՆԵՐ

Յունաստանի թագաւոր Ս. Փրկի-խայի պատուանշանին առաջին աստի-ճանը նուիրած է եղիպտոսի արտա-քին գործող նախարարութեան խոր-հրդական Վեհմ. Տիգրան փայլի, և նաեւ պատուանշանի երկրորդ աստի-ճանը արարողագետ Թանինօ փայլի և Զեքի պէյի:

Յիւստանական կառավարութիւնը Պաշտ. Էֆէնտի պատուանշանը նուիրած է երաւագանայ կառավարի Ռէյատ փայլի:

ԹՐՈՒՐ ԴԵՆԴԱՅԵՐ

Մայրաքաղաքիս անդիական դե-պանատան նախորդ զինուորական կը-ցողը տեղակալ-գնդապետ Թորթըր նախկինաց իրիւնն անկեցաւ ի Լու-տան, Կըստի թէ ընդհ. հիւպատոս-թեան պաշտոն մը, որ քի ժամանակի ի վեր բաց կը մնայ, Պ. Թորթըրի պի-տի յանձնուի: (Լ. Հէրաւ)

ԱՐԵՎԵԼԻԿ ԲՈՒՄԵԼԻ

Փիլիպպին կը գրեն առ Մաքսի-մէ հրամանա Պոլիար նախարարու-թեան, Սոփիայի միւսիկ Սպուլի Բա-հիմ Էֆէնտի պաշտօնակի երկ և նը-մա յաղորդել է Լուսնային Էֆէնտի: Այս անօրինութիւն մեծ դժգոհու-թիւն յառաջ բերել է քաղաքին իս-լամ հասարակութեան մէջ:

Փիլիպպին նորենտիր յոյն մետրա-պոլիտ Տ. Ֆոքիլուս այս երկու տարի իս-լամ Սոփիա ուղեւորել է պահան-ջելու համար Տեղիւնեւորելի յունա-կան եկեղեցին զոր պոլիար խառվա-րաք բաժնութեամբ դրուած էին, ու-տիկանաց և թաղապետական պաշտօ-նեց օգնութեամբ: Ֆոքիլուս եպի-սկոպոս իւր թիլիպէ ժամանումը հե-ռադրու ծանուցած է իշխանին որ սիրալիր հեռադրով մը պատասխա-նած է:

ԱՆՊ. ԴԵՆԴԱՅԵՐ

Երկու տարի զիւր չըզ երկու տարի մը տրուեցաւ անդիական դեպանա-տան մէջ: Դեպանապան մարմինը, օս-մանեան բարձրաստիճան պաշտօնա-տարք եւ Բերայի բարձր դատուն պատ-կանող ընտանիքներ անձամբ պատա-նանած էին Լուսնային Հուրի հրաւե-րին: Պաշտօնական անձնեց մէջ կը շնորհուրէն արտաքին գործող նախա-րար Սպուլի փայա, արարողագետ Սի-ւեյի փայա, բժիշկապետ Մարթիւրի փա-յա, Մամիւր փայա, Բոսթամի փա-յա Աստիւտէ, Զիլեհի փայա, Իւր-պահիմ պէյ, Վահրամ պէյ Տատան, Սիւնն Էֆէնտի փախապան, Նաուտ Էֆէնտի, Վեքի Էֆէնտի, և այլք:

Ներկայացր թագ. ունեցան այդ երե-կոյթին մէջ աննկնու ուսական դեպ-պան Պ. Նելիտոֆն որ իւր հիւանդու-թեան յետոյ առաջին անգամ գուրս կ'ենթել և ֆրանսական դեպանին ու գաղանձահին որ նոր վերադարձած էին Բարիքէ:

Գործեր տեսեցին մինչեւ կէս գի-շ ընէ երկու ժամ յետոյ, մեծ ոգե-ւորութեամբ, և բոլոր հրաւիրեցաւ մեծարուեցան արժանալայել կերպիւ, և քիտասարդ մը, թոյնը 3-400 գոհե-կան:

ՋԻՆՈՒՐԱԿԱՆ ՄԱՐԿԵՐ

Ներքին գործող նախարարութիւնն հարցուցած է որոց որ անկ է կայս. կառավարութեան մէջ որոշում, որով օտար հիւպատոսարանաց մէջ իրե-կե ստանձնանքներ թաղական կամ դափա ծառայող անձինք իրենց զին-ուորական ծառայութիւնը պիտի կա-տարեն կամ անձամբ և կամ փոխա-րէն գրամ վճարելով (պէտէ):

ԲԱՐԵՆԻԿ ԴԵՆԴԱՅԵՐ

Բարեբեքի դատաւան լրագրոյն մէջ կը կարգուէ թէ, կուսակալ Ալի պէյ որոշած է կառավարական պաշ-տօնատան կից գտնուած ընդարձակ պարտէզ մաս առ մաս վաճառելով, նոր թաղ կ'ազմել և աղիկը դոյա-ցած գրամիկ կառուցանել արակին ու իզական երկու քաղաքի նախկին կառավարաններ և Գաւառիս ու Հան-թուրուս շինութեանց պաշտօնատու-նէր ինչպէս նաեւ գաւառական լրագ-րոյն համար դրանեանց մը, Նոյնպէս լրագր. գեանդին մէջ մասին վրայ հասա-րողաց պարտէզ մը ինչի, կառավա-րական պաշտօնատունը նորոգել և այլ շինութիւններ կատարել: Այս ծը-րարքի Բ. Դուքն հարցուցած ըլլա-լով կայս. Իրատէ մը արտօնած է ա-

նոր գործադրութիւնը: Այդ շինու-թեանց համար յատուկ յանձնաժողով մը կ'ազմուած է ընդ նախարարու-թեան մը խորհրդի ժողովոյ անդամներն Ռէչիտ Էֆէնտի և անդամակցու-թեան Թապուր Ապար Մէհմէտ ա-ղայի, տեղւոյ երեւելիներէն Հանի Մէհմէտ պէյի, թագապետութեան Ա. չըլանակին նախագահ Մուսթաֆա Էֆէնտի, տեղւոյ Հայոց Գեր. առաջ նորդին, Իտարէի ժողովոյ անդամ Գրիգոր Էֆէնտի և տեղւոյ երեւե-լիներէն Թարագեան Տիւրաուր ու Պարզեան Գրիգոր Էֆէնտիներու:

ՎԱՐՉԱՆԵՐՈՒ ԵՆԴԱՅԵՐ

Էֆէնտի ու Գաւառական նախարա-րութեանց պաշտօնատնները յանձնա-ժողով մը կ'ազմուած է քննելու հա-մար այն վեհեր որք ծագած են վա-զըֆ կալուածող ինչպէս նաեւ Սեւ ծովու բերանը գտնուող քանի որ ա-գարակաց մասին որոց համար բողբ-ուած է թէ ապօրինաւոր կերպիւ ան-հատական կալուածները կարգը դա-նուած են: Այս յանձնաժողով ի նիստ կը գումարի երկու շաբաթի զինուորական յանձնաժողովոյ մաս:

ՄԱՐԵԼԵՆ ԵՆԴԱՅԵՐ

Ելմանական նախարարութեան և Օսմ. կայս. Պանքային միջև կեցած հայուց կարգադրութեան ծրագրի, որուն վրայ ինչ ինչ մանրամասնու-թիւններ հարցողեցինք երկ, նախա-րարաց խորհրդոյ կողմէ ընդունուել յետոյ, կայս. պալատը որդեգր է Վեհ. Սուլթանի վաւերացման մատուցուե-լու համար:

ՍԱՐԻՍԻԱՆ ՎԵՆԵՐԻ

Օսմ. կայս. Պանքային ընդհ. տն-օրէն Սարիսիան վերադր. երկ կու-սական կարգադրութեան մեջ կ'առ-ջարկուէ, երթալ ալքէ անցունելու համար Պանքային մի քանի մասնա-հիւքերն Այս քննութեան յետոյ, Սարիսիան վերադր. եղիպտոս պիտի ուղեւորի:

Ի ԱՅՐԵՆԻՍ ԲԱՆԴԱՅԵՐ

Խալիֆայի փայա իւր կառլին մէջ կառավարան նշանակած է Պետական խորհրդի անդամ և քաղաքացի Սա-ֆը Էֆէնտին: Ուրիշ երկու անձանց հետ, Կըստի թէ վախճանալը մեծ հարստութիւն մը և լի թողած: Նորա-թալի և Գուր չէլիկի ապարանքներն, հանգրեւ կարանաք, ինչպէս նաեւ պատրաստ դրամն, հազիւ 60,000 ոսկ-ւոյ կը հասնէ, խալիֆային փայա 4000 ոսկի թողած է աղքատաց համար: (Մաքսիմ)

ԽՐԻՍՏԻԱՆ ԷՆԴԱՅԵՐ

Բարեբեքի յոյն գրամատիւր Խրի-ստիան Էֆէնտի Ջորդաֆոս, որ ա-մեն տարի գրամատիւն նուէր մը կը ըրէ մայրաքաղաքիս վարժարանաց և բարեկարգութեան հաստատութեանց, այս տարի եւս քան հինգ ոսկի զը-կած է ի նպատակ Նելիկի իւր իւրացած վարժարանին: Տեղւոյ իւրացած այս առթիւ նորահայեց զիւր մը ուղ-ղած են խիստաքին Էֆէնտի:

Խիստաքին Էֆէնտի Նոյնպէս մատ-դիւր է եւրոպիոյ աղիկաց երկրորդա-կան վարժարանաց համապատասխա-նող յիմնարկ մը մէջ դնել Նելիկի իւր յոյն աղիկաց վարժարանին, որ իւր կնոջ կողմէ յիմնուած ըլլալով Ջորդա-ֆոսի կը կոչուի: Այդ վարժարանի մէջ պիտի ընդունուի Վուստի զիւ-ղերէն եկող ամեն աղիկ աղիկներն առանց կրօնի և ազգի խալիֆային: Յոյն բարեբեքն յատուկ գումար մը պիտի յատկանէ վարժարանի յարա-տեսութիւնն ապահովելու համար և այդ գումարի տոկոսով պիտի հա-լայթուի վարժարանի ծախքը:

Գարեբեքի լրագրոյն մէջ կը կար-գուէ թէ առաւ ձիւն կը տեղայ այդ կող-մերն այնպէս որ բոլոր ճանրանքերը զոց-ուած են: Պաշտօնի սուրճանգին եւս, որ ձիւններու մէջ մնացած էր, գոյս արա-պացուած է ստիկաններու և զիւրացող օգուտներու:

—Վերադառնալ տեսելու պատական հիւ-ղը վաղուէն պիտի առաւտներ ժամ չիւն պիտի բացուի և մէկ ու կէս ժամու չափ մասնաւոր խնդիրներով զոգրել յե-տոյ, ժամ 6½-ը զոգրուի պիտի սկսի:

—Սելանիկի երեւելիներն Հանդի պէյ մեծանշան օտարաց ի Սելանիկի մէջ թը-րամիկի գիծ մը ինչեւոր համար: Արդ, երկրաչափ Պ. Կուկուսա Հիւմիւրի Սել-անիկի գնացած է այդ գիծ յատակաձեւ և ծրագրել պատրաստուի: Համար:

—Բնակական վարչութիւնը թշուա-թիւն ընդէն արդիւնք է ներգաղթի անու-մարդ մը, որ Արեւմտեայ զիւրի մէջ թը-կու ինչի կ'ենթել ամեն վրայական ունե-նալու:

—Հանայի Հեկեմեան հիւպատոս կարգուած է Պ. Կըստի և Բ. Դուքը վաւերացուած է սուր պաշտօնը:

—Կայս. կառավարութիւնն արգիլած է Թուրքի Կոնստանտնուպոլիս և այս մտքը հրահանգ ուղղած է ամեն կողմ:

—Երկէ իրիկուն ժամ 10½ ԵՆԴԱՅԵՐ Էֆէնտի կառավարան արար կին մը կ'ուրախէ, կ'ընէ զիւրի վրտարուելով, անմիջապէս հիւանդանոց փոխադրու-թիւն: Վանայի լրագրոյն մէջ կը կարգաւք թէ ինչպիսեանց ևս սկսած է ճարակի անդ, սակայն թեթեւապէս և առանց ու ի ցաւով հետեւանքի:

—Երկու տարի օրն Թիւրքիսի ուղեւո-րող կայս. Բիւրէն շոգեւաւ Մարմարոյի մէջ մեքենայի խաղաղութիւն մ'ունեցաւ, ունի ընկերութեան Սելանիկ շոգեւաւ, ուր Արեւմտեայի կողմէ Բիւրէն: Պաշտ. ճառահանգիտութեան Թարգա-րանն երթալու համար, երկէ իրիկուն եւրոպական կառավարութիւն մեքենայ:

ՀԵՌԱՎԵԼԻԿ

Կ. ՊՈԼՍՈՆ ԳՈՐԴԱՅԻՆՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒՄԸ

Բեքարայի, 11 փետր. Գետուար 24 ին կայսերական ըն-տանիցը պիտի երթալ Կոստան քնա-կիւ: Ի Սելանիկոյ կամ ի Թեոդոսիա առեւտրական նաւահանգիստ մը հաս-տատուել խնդիրը վերացած է, որոշ-ուելով ի Սելանիկոյ հաստատուել զայն: Լուսնային, 11 փետր. Զանգարէն կը հեռագրեն առ Թուրքի թէ Լիւմի փայա ապարանքն ըլ-լալով, ի մտոյ պիտի երթալ Զանգի-պարի մէջ հաստատուի:

Մարտի, 11 փետր.

Երեւոյթի անդամ Պ. Շալիկ-Լա-բուս առեւտրականութիւն մը արտա-նելով աստ տեղի ունեցած դուժարման մը մէջ, կարծիք յայտնելով թէ հարկ է վերանորոգել առեւտրական զա-նադրերն, որովհետեւ անոնք ազա-յին ճարտարութեան երկ կը պատկա-նեն ընդդէմ յանկարծական փոփոխ-մանց: Ճիւղայի կացութեան վրայ խո-սելով, անհետաքնն ըսաւ. — Սու-կայի, անհետաքննիկ ապագայի մը առեւելը կը գտնուի: մեր ո' և է ձեռ-նարկի մէջ պէտք չէ մտնանք թէ, գաղափարութեան խաղի մէջ, մեր զայն թիւն ինչորոշ առաւելոյ է: Ա-մեն պարագայի մէջ, որոշած ենք չըսալով թէ զեպերն որք սա-կայ կրնան պատահիլ յեղակարծ և ինչպիսեանց կառարկայեալ ապահով վիճակի մէջ կարծած միջոցնուս յան-կարծակի բերել զմեզ:

Սոփիա, 11 փետր.

Պաշտանական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Բանիցա և ձերքա-կայեալ երեք սպայները, Զարաթուր, Բիւրի և Թուրքի, բանակին ցանկին ջնջուի և քաղաքային իշխանութեանց ձեռք յանձնուի են:

Բարիք, 11 փետր.

Լրագրաց ոմանց խօսքին նախով, Պ. Բուս պիտի ստանան Օրլէանի գրքին պաշտպանութիւնը, Փաստա-բանաց ժողովը համարական ցոյց մը ըրաւ առ Պ. Դիւստն, փաստաբա-նաց ժողովոյ զիւրաւոր Օրլէանի գրքին խնդիրն միջոցնուի համար:

Իիւնանէ, 10 փետր.

Կառավարութիւնը մտադիր է բա-նակին վրայ 10,000 զօրք աւելցնել ընդ հանուր ընտրութիւններէն առաջ:

Գրիւն, 11 փետր.

Կալիֆի իշխան փառաւոր 29ին աստ պիտի գայ, Սէ Արմուս պատ-տանշանին տեսին ներկայ գտնուի:

Բարիք, 11 փետր.

Խորհրդարանական չըլանակաց մէջ զընդ կը պարտի թէ միապետութեան ներուր բռնած գիրքին պատճառաւ, կառավարութիւնը մտադիր է նուազ չեղարան ընթացք մը ունենալ Օր-լէանի գրքին զօրքին մէջ և պիտի թողու որ իշխան իւր պատճոյն մէջ մտք է, այնպէս որ յուրիս Լիւ աղ-դային տեսնէ առաջ ներման չալիֆի արժանանայ:

Գլիւրա, 11 փետր.

Գլիւրաի գործակալութիւնը կ'ը-սէ որ վաւերական տեղեկութեանց համաձայն անհիմն է այն զրոյց, թէ ի Պոլիարիս փոստիկ երկրակալ ինչ ինչ անձինք

[illegible]

Հիմնեալ է Լընտըն յամին 1782

ՅԻՆԻԻՓՍ ընկերությունը կ'ապահովագրվի ընդդեմ հրդեհի և կայծական կալածք, կարասիք և ապրանք՝ յոթ նպատակաւոր պայմանք և միջնորդութեամբ ստուգելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր առաջ վագրելոց կրած փաստներն:

Ե. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ե Պոլիս և ի Շրջակայս թիւ 12, Սանտաճք իւան, Ղայաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ:

5 38	Առհաս	7 50	Արտադրություն	Ս. ՏԱՐԱՏԵ
6 10	Գրքեր	9 47		
6 46	Պարտքեր	10 00		
7 40	Երկր	11 01		
	Երկր	12 00		

ՔԱՂԱՅՐԱՊԻԹԻՒՆ ԱՐՆԻԵԼԻՔ ԼՐԱԳՐԱՅ